

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor depuse de Ministerul
Finanțelor și Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor
politice a Consiliului raional Dubăsari,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă Evghenia Camenșcic împotriva Comisiei Speciale pentru
problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari,
intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu
privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea prejudiciului
moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 4 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-919/23
NR. PIGD 2-18089249-01-3ra-06092023)*

Recursul depus până la 1 septembrie 2023. Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art.246 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023). Dezacordul recurentului cu decizia contestată nu constituie temei de casare a acesteia.

Judecătoria Criuleni, sediul Central: A. Motricală
Curtea de Apel Chișinău: Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău

11 martie 2026
Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Ministerul Finanțelor și Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 1 octombrie 2018, Evghenia Camenșcic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari solicitând:

- anularea deciziei nr.1 din 7 septembrie 2018 a Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari;

- obligarea Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari să adopte decizie privind restituirea valorii bunurilor confiscate prin achitarea compensației în mărimea stabilită în rapoartele de evaluare a bunurilor confiscate nr. 0001019, nr. 0001020 și nr. 0001022 din 5 iunie 2017;

- repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, prin decizia nr. 1 din 7 septembrie 2018 a Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari, s-a dispus restituirea valorii bunurilor confiscate nelegitim, prin achitarea compensației în sumă de 362 870 lei, ce urmează a fi achitată în rate în decurs de 5 ani.

3. În opinia reclamantei, actul administrativ contestat este neîntemeiat și urmează a fi anulat, deoarece, în motivarea acestuia, Comisia a invocat reglementările cuprinse în art. 12 din Legea nr. 1225 din 8 decembrie 1992, Hotărârea Guvernului nr. 627 din 5 iunie 2007, hotărârea din 12 aprilie 2017 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, raportul de evaluare a proprietății imobiliare nr. 3801/18/5004 din 13 iulie 2018, cererea depusă și documentele confirmative anexate la aceasta, însă de iure și de facto, a lăsat fără răspuns sau a respins majoritatea revendicărilor incluse în cerere.

4. Notează că, prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 12 aprilie 2017, a fost constatat faptul confiscării și trecerii în contul statului, în urma represiunilor politice, a bunurilor imobile și mobile ce aparțineau regresaților Semion Sîrbu și Parascovia Sîrbu, care a devenit definitivă la 7 decembrie 2017. La 23 ianuarie 2018 a fost emis Titlu executoriu cu nr.2-273/16, prin care s-au obligat toți cetățenii și persoanele oficiale, la care se referă, să-l execute întocmai și la timp.

5. De asemenea indică că, Comisia a ignorat examinarea rapoartelor de evaluare nr. 0001019, 0001020 și 0001022, prezentate la 8 iunie 2017, privind valoarea bunurilor imobile: a caselor de locuit, a beciului, a 50 ha de

teren arabil, 15 ha de livezi și vii, precum și a bunurilor mobile: patru cai, 120 oi, 26000 ruble și 5 kg de aur.

6. A concluzionat că Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari s-a eschivat de la executarea obligațiilor stabilite la art. 121 alin. (3) din Legea nr. 1225 și nu s-a pronunțat în privința achitării compensației pentru recuperarea valorii bunurilor menționate.

7. La data de 19 decembrie 2020, avocatul Denis Cecalenco în interesele lui Evghenia Camenșcic, a depus o cerere de completare a acțiunii cu pretenții accesorii prin care a solicitat suplimentar constatarea prețului bunurilor confiscate de la Semion Sîrbul și Parascovia Sîrbul, părinții reclamantei Evghenia Camenșcic, conform rapoartelor de evaluare nr.0001019, 0001020, 0002022 și anume: conform raportului nr.0001019 - 4 847 600 lei costul terenurilor agricole; conform raportului 0001020 - 1 156 000 lei costul casei de locuit; conform raportului 0002022 - 19 094 280 lei costul bunurilor mobile (animale, aur, ruble), cit și încasarea cheltuielilor de judecată.

8. În ședința de judecată din 19 iunie 2019, avocatul Cecalenco Denis în interesele lui Evghenia Camenșcic, a solicitat admiterea spre examinare doar a pretenției ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată, formulată în cerere de completare a acțiunii din 19 decembrie 2020.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin încheierea protocolară din 29 ianuarie 2019 a Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari, s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor.

10. Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 19 iunie 2019, s-a admis spre examinare cererea concretizată în partea pretenției referitor la încasarea cheltuielilor de judecată.

11. Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 10 august 2020, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Evghenia Camenșcic împotriva Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 21 august 2020, avocatul Denis Cecalenco în interesele lui Evghenia Camenșcic a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 august 2020 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, iar la 5 noiembrie 2020, a depus apel motivat, solicitând casarea hotărârii contestat cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 7 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel înaintată de Evghenia Camenșcic, și s-a menținut hotărârea din 10 august 2020 a Judecătoriei Criuleni sediul Central.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

14. La 27 decembrie 2021, avocatul Denis Cecalenco în interesele lui Evghenia Camenșcic a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 7 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 16 februarie 2022 a depus cerere de recurs motivată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE RECURS

15. Prin decizia din 2 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de avocatul Denis Cecalenco în interesele lui Evghenia Camenșcic. S-a casat integral decizia din 7 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și s-a remis cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

16. Prin decizia din 4 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 10 august 2020 și s-a emis o decizie nouă prin care acțiunea în contencios administrativ depusă de Evghenia Camenșcic împotriva Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari, terț Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova, s-a admis.

- S-a anulat Decizia nr.1 din 7 septembrie 2018 a Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari „Cu privire la examinarea cererii Evgheniei Camenșcic, de restituire a valorii bunurilor confiscate prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice”.

- S-a obligat Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari de a reexamina cererea depusă de Evghenia Camenșcic cu privire la restituirea valorii bunurilor confiscate prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice.

17. Instanța de apel a constatat că, părinții reclamantei Evghenia Camenșcic, Semion Sârbu și Parascovia Sârbu, au fost arestați la 25 februarie 1931 și puși sub învinuire, din motive politice, în baza art. 16-80 Cod penal al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, la 31 martie 1931 au fost deportați din s. Corjova raionul Dubăsari, împreună cu copiii, pe un termen de 3 ani, în regiunile de nord ale Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. În anul 1930, aceștia au fost răsculăciți și toată averea lor a fost transmisă colhozului „13 ani a lui Octombrie”. La data de 31 decembrie 1937, Semion Sîrbu a fost condamnat pentru agitație antisovietică la moarte prin împușcare, data executării nefiind cunoscută

18. Conform certificatului nr. 13-120-11 din 6 februarie 2012, eliberat de adjunctul procurorului Ținutului Stavropoli a Federației Ruse, Evghenia Camenșcic, a fost reabilitată ca minoră care a rămas fără tată în urma represării acestuia. Prin certificatele nr. 21(13)-1104/90-2059, eliberate la 25 august 2014 de către Procuratura Generală a Republicii Moldova, Semion Sârbu și Parascovia Sârbu au fost declarați victime ale represiunilor politice și reabilitați.

19. La 1 noiembrie 2016, Evghenia Camenșcic a solicitat Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari acordarea compensației bănești pentru averea părinților confiscată ilegal, care a fost respinsă prin decizia nr. 2 din 6 decembrie 2016.

20. Prin hotărârea din 12 aprilie 2017 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, s-a prelungit cu 6 luni termenul de acceptare a succesiunii de către Evghenia Camenșcic după decesul tatălui Semion Sârbu. S-a constatat confiscarea și trecerea în proprietatea statului, în urma represiunilor politice, a bunurilor mobile și imobile ce aparțineau lui Semion Sârbu și Parascovia Sârbu: două case din piatră, una cu două etaje și 13 odăi, situate în s. Corjova, un beci, 2 perechi de cai, 12 vaci, 120 oi, 50 ha teren arabil, 15 ha livezi și vii, 26 000 ruble și 5 kg aur. Locul deschiderii succesiunii a fost stabilit în s. Corjova, r-nul Dubăsari.

21. Potrivit certificatului de moștenitor legal din 24 noiembrie 2017, eliberat de notarul Tamara Lăpușeanu, Evghenia Camenșcic este unicul moștenitor al averii lui Semion Sârbu, incluzând toate drepturile patrimoniale și nepatrimoniale, precum și bunurile constatate prin hotărârea din 12 aprilie 2017.

22. Prin decizia nr. 1 din 7 septembrie 2018, Comisia Specială a admis parțial cererea depusă de Evghenia Camenșcic și a dispus achitarea compensației pentru bunurile confiscate nelegitim în sumă totală de 362 870 lei, cu plata eşalonată pe o perioadă de 5 ani.

23. Completul Curții de Apel Chișinău a reținut prevederile art. 46 din Constituția Republicii Moldova, art.1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 2, art. 12, art. 12¹ din Legea nr. 1225 din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și pct. 5 din Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 627 din 5 iunie 2007, și a notat că la emiterea Deciziei nr. 1 din 7 septembrie 2018, Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari nu a ținut cont de prevederile legale menționate supra, prin urmare nu și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu legea.

24. A subliniat că, la emiterea actului contestat, autoritatea pârâtă/intimată s-a condus doar de datele Raportului de evaluare a proprietății imobiliare nr.

3801/18/5004 din 13 iulie 2018, întocmit de Serviciul cadastral teritorial Dubăsari a Departamentului cadastru a Agenției Servicii Publice, act ce estimează exclusiv valoarea bunurilor imobiliare.

25. Totodată completul curții de apel atestă, că Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari nu a luat în calcul datele din Rapoartele de evaluare prezentate de reclamantă cu nr. 0001019, 0001020, 0001021 și 0001022, întocmite de către ÎS „Centrul de expertize și evaluare”, însă nici nu a oferit o altă evaluare a bunurilor mobile indicate în titlul executoriu.

26. Mai mult a constatat că la materialele cauzei este anexat titlu executoriu din 12 aprilie 2017 emis în baza Hotărârii judecătorei Criuleni sediul Dubăsari din 12 aprilie 2017, prin care s-a constatat că bunurile: două case de locuit, construite din piatră, acoperite cu olane, una din ele fiind cu două etaje și cu 13 odăi, ambele situate în s. Corjova r-nul Dubăsari; un beci; 2 perechi de cai; 12 vaci; 120 de oi; 50 ha pământ arabil; 15 ha livezi și vii; 26000 ruble și 5 kg de aur, au fost confiscate și trecute în contul statului. Prin urmare atestă că unicul moștenitor legal este Camenșcic Evghenia.

27. De asemenea a constata că, Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a ignorat toate bunurile indicate în Hotărârea judecătorei Criuleni sediul Dubăsari din 12 aprilie 2017. Astfel precizând că prin inacțiunile autorității se încalcă dreptul la proprietate al reclamantei.

28. A indicat instanța de apel că, autoritatea pârâtă/intimată dispunea de toate pârghiile legale și obligația de a stabili valoarea estimativă a bunurilor ce au făcut obiectul petiției, nu să respingă arbitrar probele prezentate de petiționar, lăsând fără apreciere bunurile valoarea cărora urma a fi restituită, iar petiționara în incertitudine.

29. Curtea de apel Chișinău a subliniat că, Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice este autoritatea competentă de a recupera prețul tuturor bunurilor confiscate.

30. Instanța de apel a considerat neîntemeiată poziția primei instanțe cu privire la faptul că, Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari justificat, la acordarea compensației pentru averea confiscată, nu a luat în calcul datele din Rapoartele de evaluare cu nr.0001019, 0001020, 0001021 și 0001022, întocmite de către ÎS „Centrul de expertize și evaluare”, prezentate de reprezentantul reclamantei, indicând că acestea pe lângă faptul că nu au fost întocmite de către instituția abilitată, conțin date care pun la îndoială concluziile evaluatorului.

31. Totodată a apreciat ca fiind eronată și concluzia primei instanțe potrivit căreia, atestă caracterul legal al Deciziei nr.1 a Comisiei Speciale pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari din 7 septembrie 2018 „Cu privire la examinarea cererii Evgheniei Camenșcic, de restituire a valorii bunurilor confiscate prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice”.

32. A mai menționat caracterul contradictoriu al Deciziei Comisiei Speciale, or pe de o parte nu sunt recunoscute rapoartele de evaluare prezentate și întocmite de către Centrul de expertize și evaluare, iar pe de altă parte alte rapoarte de evaluare nu au fost efectuate de către Comisie sau la solicitarea acesteia.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

33. La 5 mai 2023, Ministerul Finanțelor a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 4 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la 28 septembrie 2023 a depus cerere de recurs motivat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie respinsă ca neîntemeiată sau inadmisibilă.

34. La 28 aprilie 2023, Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari a depus cerere de recurs nemotivat împotriva deciziei din 4 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la 15 septembrie 2023 a depus cerere de recurs motivat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie respinsă ca neîntemeiată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

35. În motivarea recursului Ministerul Finanțelor a reținut pct. 10 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.35/2003 cu privire la practica judiciară de aplicare a unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și decizia Curții Supreme de Justiție din 10 octombrie 2018 (dosar nr. 3ra-1084/18) și a indicat că, în Legea nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nu este indicat faptul că Decizia Comisiei speciale se contestă direct în instanța de contencios administrativ, fără respectarea procedurii prealabile, astfel atestă cu certitudine că acțiunea civilă a fost examinată cu aplicarea eronată a normei materiale și procedurale, contrar practicii unitare a Curții Supreme de Justiție, fapt care are ca efect casarea Deciziei Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2023.

36. De asemenea indică că, cererea de restituire a bunurilor confiscate a fost înaintată de partea reclamantă cu omiterea termenului de 3 ani stabilit la art.12 din Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și pct. 3 din Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.627 din 05.06.2007.

37. Cu referire la fondul cauzei, a menționat art.12 și art. 12 lit. a) din Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și pct. 10 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire

la practica judiciară de aplicare a unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice

38. Relevă că, prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 136 din 05.09.2008 a fost aprobată Metodologia de evaluare a bunurilor imobile confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesia persoanelor supuse represiunilor politice care stabilește activitatea respectivă de evaluare anume de către evaluatorii și inginerii cadastrali din cadrul întreprinderii de Stat „Cadastru” și oficiile cadastrale teritoriale.

39. Subliniază că evaluarea bunurilor confiscate a fost realizată contrar prevederilor normelor citate supra, precum și în privința unor bunuri care nu pot fi restituite, atestând că rapoartele de evaluare anexate la cererea de chemare în judecată nu constituie probe în sensul prevăzut la art. 117 din Codul de procedură civilă și respectiv nu susțin pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată.

40. De asemenea, în contextul solicitărilor înaintate de către cet. Vera Murahovscaia și Olga Usova către Procuratura RSSM cu privire la reabilitarea părinților lor Sîrbul Semion și Parascovia supuși represiunilor politice în anul 1931 de pe teritoriul s. Corjova, raionul Dubăsari, consideră că urma obligatoriu să fie stabilit cercul de moștenitori, menționând pct. 15 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.35/2003 cu privire la practica judiciară de aplicare a unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice. Astfel, instanța nu a supus examinării posibilitatea introducerii în proces a persoanelor Murahovscaia Vera și Usova Olga, sau a moștenitorilor acestora.

41. Suplimentar, comunică că atât Legea nr. 1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, cât și Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.627 din 05.06.2007, nu prevăd posibilitatea compensării prejudiciului moral pe faptul represiunilor politice.

42. În motivarea recursului Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari a indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocând că, instanța de apel nu a motivat decizia adoptată prin prisma drepturilor de care dispune comisia și atribuțiilor sale prin prisma Codului administrativ, precum și faptul că instanța de apel a emis o decizie, fără a fi formulate solicitări în acest sens, ceea ce denotă depășirea limitelor controlului judecătoresc.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

43. Art. XI alin.(1) și (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) statuează că:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art.VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023. (3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

44. Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

45. Recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 1 septembrie 2023, prin urmare vot fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

46. Articolul 244 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la 1 septembrie 2023) statuează că:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

47. Articolul 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la 1 septembrie 2023) prevede că:

(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

48. Articolul 246 alin.(1) și (2) lit.a)-f) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la 1 septembrie 2023) reglementează că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil *în special* când: a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; b) recursul este depus în mod repetat; c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită; d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

49. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Chișinău a

pronunțat dispozitivul deciziei contestate, în ședință publică, la 4 aprilie 2023.

50. Actele cauzei atestă că copia dispozitivului deciziei a instanței de apel și copia deciziei integrale a fost notificat participanților la proces la 12 aprilie 2023 și 29 august 2023, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă extrasul anexat la dosar (f.d.191, 199 V-IV).

51. Astfel, recursurile a fost depuse de Ministerul Finanțelor și Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare 1 septembrie 2023).

52. Din analiza prevederilor legale citate supra, rezultă că admisibilitatea /inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

53. Completul Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din admisibilitatea cererii de recurs.

54. În această ordine de idei, completul Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

55. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

56. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

57. De asemenea, Completul Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

58. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

59. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39).

60. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

61. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara inadmisibile recursurile depuse de Ministerul Finanțelor și Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari.

62. În conformitate cu prevederile art.230 și art.246 din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile depuse de Ministerul Finanțelor și Comisia Specială pentru problemele victimelor represiunilor politice a Consiliului raional Dubăsari.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă